

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pistojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smetnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rekipal se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije se pošiljajo na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“
VOLILSKI SHODI

Za volilce V. okraja: danes, dne 18. t. m. ob 8 zvečer v gostilni „Reclam“ ulica S. Maurizio št. 15.

Za spodnji Rocol: danes ob 8-30 zvečer v gostilni g. Škilana (pri Drijonu) Rocol št. 683.

BRZOJAVNE VESTI.

Premirje na bojišču.

PARIZ 17. (Izv.) Potrjuje se, da so Bolgari in Turki sklenili na Cataldskem bojišču 10 dnevno premirje in sicer ustmenim potom. V Čekmedže zidajo že Turki mostove, da se bodo turške čete po podpisu miru lahko takoj vkrcale in odpeljale v Anatolijo. „Matin“ poroča, da se premirje po dogovoru lahko podaljša vedno zopet za 10 dni. Odpoved premirja se mora naznaniti 48 ur pred potekom. Obe stranki sta se zavezali, da tekom premirja ne bosta ojačevali svojih čet, ampak nasprotno: del vojaštva odpelala domov, da se tako olajšajo mirovna pogajanja.

SOFIJA 17. (Izv.) „Agence teleg. bulgare“ izjavlja, da je bilo premirje sklenjeno ustmenim potom za par dni, da obe stranki lahko pokopljeta mrljice.

DUNAJ 17. (Izv.) Tukašnji uradni krogi potrjujejo vest, da so sovražnosti pri Cataldži ustavljene. Četudi premirje formalno ni bilo sklenjeno, vendar to na situaciji čisto nič ne spremeni. Gotovo je, da bo faktiličnemu premirju sledilo tudi formalno. Balkanske države so namreč obljubile velesilam, da odgovore na njih zadnjo noto glede posredovanja še tekom tega tedna in kakor kaže, bodo posredovanje velesil tudi sprejele in se s tem zavezale, ustaviti vse sovražnosti.

Vojaški in politični položaj pred Skadrom se še ni predrugačil. Kralj Nikola in vlada odločno vstrajata pri zahtevi, da mora Skader pripasti Črnogori, ker je to za Črnogoro življensko vprašanje. Srbske čete se sicer ne vdeležujejo aktivnega obleganja, a želje velesil, naj oddelje izpred Skadra, Srbi še niso izpolnili. Vrh tega oblegovalna armada še ni ničesar ukrenila, da bi se izročil Essad pašić deket, s katerim se mu naznanja, da ne sme napadati srbske armade.

Skadsko vprašanje je prišlo tudi na zadnji seji veleposlaniške reunije v Londonu na razgovor. Razpravljalo se je o odredbah, ki naj bi spremenile dosedanje situacijo. Eden izmed zastopnikov velesil je predlagal, naj odpošlje admiralski svet internacionalnega brodovja v črnogorskih vodah svojega

parlamentarja v Skader, ki naj sporoči Essad pašić sklep Porte. Velesile so prepričane, da se Črnogora ne bo upala ustaviti tega parlamentarja. Avstrijski zastopnik je predlagal, naj se razširi blokada in če treba, tudi izsili od Črnogore vpoštevanje sklepov velesil.

V avstrijskih diplomatskih krogih se tudi zatrjuje, da je admiralski svet internacionalnega brodovja v principu že sklenil raztegniti blokada do Drača. Kdaj se to izvrši, še ni gotovo. Admiralski svet je dalje sklenil, da izvzame iz blokade one ladje, ki bi prepeljale srbske čete izpred Skadra v domovino.

Dalje se poroča iz zanesljivih krogov, da so velesile opustile svoje prvotno odklanjajoče stališče proti zahtevi balkanske zveze glede vojne odškodnine. Velesile so sedaj pripravljene privoliti v primerno odškodnino in se pri tem ozirati na interese vseh balkanskih držav, posebno pa Bolgarske.

Sedaj se vrše med velesilami posvetovanja, s kakimi kompenzacijami naj bi se omogočilo Črnogori, da odstopi od Skadra. SOFIJA 17. (Izv.) Grška vlada je že sporočila, da se strinja z načrtom posredovanja velesil glede sklenitve miru. Odgovor Srbije še ni prišel, a je gotovo, da bo zadovoljiv.

PETROGRAD 17. (Izv.) V tukašnjih diplomatskih krogih zatrjujejo, da se prično jutri v Cataldži pogajanja glede sklenitve prelminarnega miru in sicer na podlagi meje Enos—Midija. Pogajanja se bodo vršila le med Bolgari in Turki. Če premirje 10 dni ne bo zadostovalo, se zopet podaljša. Govoril se, da premirje samo zato ni bilo formalno sklenjeno, ker bi se morali potem priključiti tudi Srbiji in Grški, kar bi pa pomenilo le zavlačevanje sklenitve miru.

Tržaški parnik „Sabbia“ prodrl blokado in izkrcal v Medovi živila.

DUNAJ 17. (Izv.) Semkaj je došlo poročilo, da je tržaški parnik „Sabbia“, last tvrdke Polih, ki je napovedal svojo vožnjo na Sredozemsko morje, prodrl internacionalno blokado, se vkrcal v Medovi in izkrcal tamkaj živila za črnogorsko armado.

Kapitan parnika „Villiam“, last „Ungaro-Croate“, katerega je internacionalno brodovje ustavilo, je predvčerajšnjem izpovedal, da je videl na višini pred Medovo neki parnik. Internacionalno brodovje je na parnik, o katerem so vsi mislili, da se nahaja že v Sredozemskem morju, takoj otvorilo lov in torpedovske so ga v resnici tudi vjele.

Izkazalo se je, da je pripeljal v Medovo živila in se mu je posrečilo prodreti blokado in izkrcati blago.

Torpedovske so prisilile parnik, da se je takoj vrnil in so ga eskortirale v Ercegnovi.

Poslaniška reunija v Petrogradu.

PETROGRAD 17. (Kor.) Današnja seja bolgarsko-rumunske konference je trajala poldrugo uro. Razprave napredujejo zelo ugodno. Vsled odhoda zunanjega ministra

Sazonova na dopust, se vrši prihodnja seja šele potem, ko se Sazonov vrne v Petrograd, kar se zgodi najbrže že v ponedeljek.

Sazonov na dopustu.

PETROGRAD, 17. (Kor.) Zunanji minister Sazonov je odšel za par dni na svoje posestvo v Grodno na dopust.

Diference med balkanskimi zavezniki.

DUNAJ 17. (Izv.) Odnosaji med Bolgarsko in Srbijo postajajo vedno bolj napeti. Nasprotstva so nastala vsled tega, ker Bolgarska odločno zahteva, da dobi oni del ozemlja, ki ji pripade po pogodbi. Vendar je več kot jasno, da zavezniki pri sklepanju pogodbe niso računali z vsemi eventualnostmi. Tako Bolgarska sploh ni mislila na okupacijo Tracije, kar se je zgodilo. Faktum je, da bo zveza razpadla, če bo Bolgarska vstrajala pri svojih zahtevah.

DUNAJ 17. (Izv.) Bolgarski listi ostro napadajo Bolgarsko in izjavljajo javno, da ni izključeno, da pride radi razdelitve Makedonije do vojne. Tako Bolgari kakor Srbi ojačujejo svoje pozicije. Srbi so odposlali del svoje skadske armade pred Bitolj, Bolgari pa so odposlali eno novo divizijo pred Seres.

Srbika skupščina.

BELGRAD 17. (Izv.) Pri sestavljanju dnevnega reda za jutrišnjo sejo, je poslanec Ribarac predlagal, naj pride na dnevni red tudi odgovor na interpelacijo glede srbsko-bolgarske pogodbe.

Ministrski predsednik Pašić je odklanjal predlog z motivacijo, da razprava o pogodbi sedaj še ni umestna.

Po kratki živahni debati je bil predlog poslanca Ribarca odklonjen z 80 proti 20 glasovom.

Bolgarsko sobranje.

SOFIJA 17. (Izv.) Bivši minister Takev je na današnji seji sobranja vložil interpelacijo, če v resnici odgovarja dejstvu, da je Bolgarska odstopila od meje Midija-Rodosto vsled energične intervencije Rusije in interpelacijo glede vdeležbe srbske armade pri naskoku na Drinopolje.

Poslanec Dobrinović je vložil interpelacijo, zakaj so ves vojni plen, ki je bil odzvet Turkom pri Kočani, Stipu in Strumici, kjer je sedma bolgarska divizija operirala skupno s srbsko timoško divizijo, odvzeli Srbi.

Ogrski naučni minister v avdijenci.

DUNAJ 17. (Kor.) Cesar je sprejel danes ob 1/2 popoldne ogrskega ministra za uk in bogocastje v posebni avdijenci. Bela pl. Jankovics je referiral predvsem cesarju o cerkvenih zadevah. Včeraj je naučni minister dalje časa konferiral s papeževim nuncijem.

Poljsko-rusinska pogajanja razbita.

LVOV 17. (Izv.) Konservativna poljska stranka je na svoji današnji večerni seji sklenila, da ne more privoliti v volilno

reformo, ker je proti njej katoliški episkopat.

Cesarski namestnik Bobrznyski, ki se je podal na Dunaj, poda jutri cesarju svojo demisijo. Če bo demisija sprejeta, bo njegovim naslednikom imenovan eden izmed višjih uradnikov.

Pogajanja za gališko deželnozborsko volilno reformo so s tem definitivno razbita in glavno rusinsko glasilo „Dilo“ že napoveduje najostrejši boj Rusinov proti Poljakom.

Češko - nemška pravna pogajanja.

DUNAJ 17. (Kor.) Listi poročajo, da so se danes zglasili voditelji čeških Nemcev pri grofu Stürgkuha in konferirali z njim glede delazmožnosti češkega deželnega zbora in eventualnega kratkega zasedanja. Konferenci so prisostvovali tudi poslanci Bachmana, Logdmann, Herold, Roller in Pacher in notranji minister baron Heinold.

V šlezijemskem deželnem zboru se ne sme govoriti v slovanskem jeziku.

OPAVA 17. (Kor.) Pri današnji razpravi o 4 šolskih zakonih, so slovanski poslanci v generalni debati odločno nastopili proti §§. 9 in 17, ki omejujejo pravico občin pri imenovanju učiteljskega osebja.

Ko je prišel poslanec Gudrich govoriti češki, je nemška večina ostentativno zapustila zbornico. Slovanski poslanci so radi tega začetkom zagrozili z najhujšo obstrukcijo. Konečno je izjavil voditelj manjšine, poljski poslanec dr. Michejda, da je opozicija pripravljena privoliti v primerne kompromisne predloge.

Ob enih je bila seja nato prekinjena in se je nadaljevala ob 1/25.

Pristaniška stavka na Reki.

REKA 17. (Izv.) Zveza delodajalcev je povabila zaupnike štrajkajočih pristaniških delavcev na posvetovanje glede zopetnega nastopa dela. Zaupniki štrajkajočih so povabilo odklonili. Nato je zveza delodajalcev danes zvečer na svoji seji sklenila, izpeti vse štrajkajoče od jutri naprej za nedoločen čas.

Zvišanje rekrutnega kontingenta.

BUDIMPEŠTA 17. (Izv.) Na svojem povratku z Dunaja je imel honvedski minister Hazay daljšo konferenco z Lukacsem, nakar je bil izdan komunike. V komunikeju izjavlja Hazay, da se je na dunajski konferenci razpravljalo samo o vprašanju majskega avanzmaja, nikakor pa ne o zvišanju rekrutnega kontingenta. Kljub komunikeju izjavlja ogrski opozicijski krogi, da je postalo vprašanje zvišanja rekrutnega kontingenta aktualno.

Ruski vojni ataše na Dunaju odide na dopust.

DUNAJ 17. (Izv.) V zvezi z znano vojnunsko afero bratov Jambrčev se danes izjavlja v dunajskih krogih, da odide ruski vojni ataše na Dunaju v kratkem na dopust, s katerega se več ne vrne.

z očenamem. Kajti ozrl se je naravnost na ploščico, pa je izpregovoril na glas: „Udrč, pastir si bil, pa si prišel gotovo naravnost v nebesa. Kaj ti je treba očenašev? Kaj, ti Udrč?... A rad me imaš, Udrč, rad, kakor imam jaz rad onga Udrča. Zato si mi pa tudi poslal nocoj te lepe sanje... Zahvaljen bodi, Udrč! Sto maš plačam, kadar dvignem zaklad pod onim-le borovcem. Sto maš jaz in sto moja ongava Metka... Zahvaljen bodi, Udrč — amen.“

Šimnov Tomaž se je pokrival spet po božno in se je pokrtil s svojim pofedranim klobukom. Pobral je rovnico s tal in se je zagledal za trenutek v orjaško skalovje. ki je štrlelo kroginekrog navpično v nebo. Šimnov Tomaž je prihajalo prijetno zvončkanje živinskih zvoncev, in tuintam je bilo čuti človeški glas sredi zagorske divljine. Tomaž je zagledal gori pri širokem snežišču tropo divjih koz, ki so se pasle po gručeju, in tedaj jih je pričel šteti na prstih: „Ena, dve, tri... deset... petindvajset... Hehe, petindvajset!“

Zadovoljno se je posmejal in je raztegnil svoja, z bodečimi, sivimi kocinami porasla lica. „Petindvajset jih je, hehe! Petindvajset voz zlate rude popeljem domov. In kaj potem, Tomaž? V svili in zlatu bo hodila ongava Metka okrog. Kaj, Tomaž? Ali ne zasluži ongava Metka? Kaj ni solnce grše od nje? — Hehe, petindvajset voz...“

In Šimnov Tomaž si je mel zadovoljno svoje hrapave roke. Smejal se je v srčni radosti, in oči so se mu kar svetile. Prestopical je v svojih nerodnih, lesenih coklah in je ponavljal venomer: „Petindvajset jih je — hehe, petindvajset...“

(Dlje.)

PODLISTEK.

AKTA.

Zgodovinski roman iz Neronovih časov. Spisal Aleksander Dumas. — Prevel F. P.

Minil je že skoraj dan po Neronovi smrti. Proti večeru je vstopila v mrtvaško sobo bleda, shujšana ženska, toda še vedno krasna. Bila je Akta, ki je, čim je izvedela o Neronovi smrti, hitela iz katakomb, da še enkrat vidi svojega ljubljene Lucija, Icel, Galbrov osvobodjenec, ki je spuntal ljudstvo, je medtem postal v Rimu vsemožen. Od njega je Akta dobila dovoljenje, da izkaže cesarju poslednjo ljubav. Čim je zagledala nekdanj tako krasnega moža, kako je s spačenim obrazom in ves umazan od krvi ležal na priprosti blazini, se ji je izvil iz prsi vzklík, izražajoči vso neznansko bolelost, ki jo je občutila v tem hipu. Poljubila je Neronu na čelo in mu na to oprala okrvavljeno telo. Na to ga je zavila v beli, z zlatom pretkani plašč, ki ga je nosil sam in ki ga ji je bil daroval, ko sta se videla poslednjikrat. Na vozu, ki ga je pripeljala s seboj, ga je dala natihem prepeljati v Rim. Tam mu je priredila priprost pogreb, kakor za navadnega meščana, in je pokopala njegovo truplo tik Domicijevega nagrobnega spomenika na griču, poraščenem z vrtovi. Tu si je Neron še za življenja dal vdolbsti grobnico z mramornatim oltarjem in krasnimi stebri.

Ko je izpolnila svojo dolžnost, se je nema in nepremična še ves dan mudila ob

grobu, kleče in moleč, podobna bolealnemu kipu. Srce se ji je umirilo; nato je polagoma vstala in se napolila poslednjikrat v katakomb, katerih ni zapustila nikoli več. Udano in z največjim samozatajevanjem je opravljala med kristijani dela krščanskega usmiljenja in je požrtvovalno stregla bolnikom, ki jih je bilo v katakombah vedno dovolj. Toda njeni burni doživljaji so zelo neugodno vplivali njeno zdravje; kmalu je jela bolehati in čez nekaj let, ko je v katakombah izbruhnila nalezljiva bolezen, je Bog poklical Akto k sebi. Obdana od svojih tovarišic je po kratkem boju s smrtjo izdihnila svojo dušo z Lucijevim imenom na ustnih kapi. Pokopali so jo v katakombah in posuli njen grob s kamelijami. Žalovanje po nji je bilo splošno, kajti Akta se je bila s svojo dobrotljivostjo in ljubeznivostjo priljubila vsem. Zato je ostala kristijanom, ki so se še vedno zbirali v teh podzemskih hodnikih v najboljšem spominu. Molili so zanjo in bili trdno prepričani, da je gospod tudi njo sprejel v svoje kraljestvo. Molili so tudi za nesrečnega cesarja Neronu, ki jim je prizadejal toliko zla, in upali, da napoči slednjic tudi krščanstvu nova doba. Tu se naša povest končuje in pričinja zgodovina novih bojev in zmag krščanstva, ki je slednjic osvobodilo svet rimskega tiranstva in podrla trilo pogansko stavbo, katere najizrazitejši zastopnik je bil blazni cesar Neron.

Kaj pa Epafroditi in Spor? Našli so ju mrtva v jami, a poleg njiju zlato škafličico. Vsebinsko sta si bila po bratovsko razdelila; strup, ki bi bil namenjen Neronu, je zadoštoval obema.

KONEC.

Metka in njen greh.

Spisal Jos. Vandot.

Onkraj planine, ravno tam, kjer se pričinja nizko, grbavo rušje, je stalo takrat nerodno znamenje. Na trilem, močno preprečenem drogu je visela plošča s čudno, nerazložno sliko. Vse poteze so bile zamazane, ali vsled starosti, ali vsled nerodnosti neznanega slikarja — kdo ve to? Razločevalo se je samo še velikansko žrelo neznane zveri, ki je kazala dolge, ostre zobe, in iz žrela je molelo nekaj, človeški roki podobnega. Pod ploščico je bil bržkone tudi napis. Toda tedaj je bil popolnoma izbrisan, in tujec je zaman stal pred znamenjem in zmigaval z glavo. Ni si mogel razložiti, kaj pomeni ono žrelo in roka, ki molli iz žrela. Toda ljudje so dobro vedeli, zakaj stoji ono znamenje tam onkraj planine. Od roda do roda je šlo. In zato so vedeli, da je bilo postavljeno ono znamenje v spomin rajnega pastirja Udrča. Zgrabili se je bil tu rajni pastir Udrč z medvedom, ki mu je hotel raztrgati čredo. A preslab je bil pastir Udrč. Zato pa je raztrgal medved njegovo čredo, in raztrgal je tudi njega samega. Pobožni ljudje so mu postavili zato znamenje in zmolili očenaš za njegovo dušo, kadarkoli so šli mimo.

In tudi Šimnov Tomaž je zmolil pred znamenjem očenaš za dušo rajnega Udrča. Tisto jutro je bil prispel onkraj planine, pa se je ustavil pred znamenjem. Rovnico je spustil na tla; odkril se je in se je pokrival pobožno. A Šimnov Tomaž je bil resnično pobožen človek; zato se ni zadovoljil samo

Odpust židov iz ruske armade.

PETROGRAD 17. (Izv.) Duma je v današnji tajni seji razpravljala o zvišanju rekrutnega kontingenta za l. 1913. Pri tej priliki so reakcionarci postavili predlog, naj se židi izključijo iz ruske armade. O predlogu se je vnela živahna in mestoma zelo burna debata. Sklepi niso znani, ker je vsako poročanje zabranjeno.

Angleški kralj pri poroki princese Viktorije Luize.

LONDON 17. (Izv.) Oficijozno se naznaja, da se angleški kralj Jurij vdeležil poroke nemške princese Viktorije Luize. Kralja bo spremljal na potovanju zunanji minister sir Edward Grey. Politični krogi pripisujejo temu dejstvu važen političen pomen.

LONDON 17. (Izv.) Reuterjev urad poroča: Z ozirom na poročila listov, da bo spremljal kralja Jurija na potovanju v Berlin tudi sir Grey, je treba konstatirati, da v zunanjem ministertvu o tem še ni ničesar znano.

Kralj Alfonz obišče Poincareja.

PARIZ 17. (Izv.) Španski kralj Alfonz pride, kakor se zatrjuje, meseca maja v Pariz, kjer bo gost predsednika Poincareja.

Generalni štrajk v Belgiji.

BRUSELJ 17. (Kor.) Včeraj so morale nekatere tukajšnje tovarne vsled pomanjkanja surovega blaga ustaviti delo. Velike demonstracije, ki so se vršile včeraj, so se končale popolnoma mirno. V Antwerpnu bo promet tekom par dni zastal, če stavka ne preneha.

V provinci Hennegau štrajka 86.000 rudarjev, 43.000 kovinarjev, 18.600 steklarjev, 16.900 kamnarjev in 9.000 raznih drugih delavcev.

Avijatiška nesreča.

ATENE 17. (Kor.) „Agence d'Athènes“ javlja iz Soluna: Avijatik Argyropoulos je pri poletu nad mestom Langade padel z aeroplana in obležal na mestu mrtev.

Papeževa bolezen.

RIM 12. (Kor.) Papežovo zdravstveno stanje se je nekoliko zboljšalo. Kakor poroča „Giornale d'Italia“ iz zanesljivega vira, so sklenili zdravniki vsled okrevanja bolnika izdati jutri zadnji javni bulletin.

RIM 17. (Kor.) Ob 4 popoldne je sprejel papež tajnik Merry del Val skupino belgijskih romarjev, ki so mu izročili za papeža 125.000 lir.

Od 4.30 popoldne so zdravniki papeža zopet preiskali in konstatirali, da je njegovo zdravstveno stanje zadovoljivo.

O angleško-nemški zvezi.

V francoskem oddelku korespondence „Information“ komentira neki „Ae“ pod naslovom „Anglija in Nemčija“ potovanje pruskega princa Henrika v London in dokazuje — brez dokazov, da ste si Anglija in Nemčija že v naročju. V politiki je pač vse možno in dostikrat mečejo človeku nasproti niki peska v oči s takim uspehom, da dolgo ne more izpregledati in zapaziti dejanske resnice.

Angleško-nemška zveza bi bila zelo poljudna in celo zahtevala narave, če ne bi delali politike — gospodarski interesi. Ti pa so na Nemškem in na Angleškem taki, da si želijo i tu i tam, da bi tekmeč doživeli čimprej gospodarski polom in političen poraz.

Da se vidi, kake so pobožne želje nemškega srca, priobčujemo ves članek v prevodu, ne izpustivši niti „apoteoze“ trozveze, v katero izzveneva avstrijski slavospev nemški velesili:

„Pruski princ Henrik, brat nemškega cesarja, se mudi sedaj v Londonu, kamor je šel, glasom uradnih listov, po čisto osebnih poslih. Pri tem se moramo spomniti, da je bil princ tudi lansko leto v Londonu in da je od tedaj razmerje med Nemčijo in Anglijo znatno izpremenilo svoj značaj. Princ je veliki admiral in generalni nadzornik nemške mornarice in po njegovem zadnjem potovanju se je govorilo o dogovoru mogočnih mornaric obeh držav.

Po došlih nam in zelo zanesljivih obvestilih bo imelo potovanje princa Henrika velik političen upliv na dogodke; prave posledice njegovega bivanja v Londonu pa se sedaj še ne dajo presoditi. Bethmann-Hollweg (nemški kancelar) je povdarjal v svojem govoru važnost akcije, ki bi združila angleško in nemško pleme, dočim je Sazonov (ruski minister za zunanje stvari) glasom uradnega poročila v svojem govoru minolega petka odločno zanimal različnost mišljenja narodov v političnih vprašanjih. Mi pa, ki motrimo pazno politične dogodke zadnje dobe, mi moramo reči, da ni dvoma, da se združenje nekaterih plemen pripravlja, če že ni — dejstvo.

Angleški in nemški narod sta oba stega plemena in zato ni nikakor izključeno, da se v resnici združijo, kar si je že po naravi tako blizu. Pri tem treba računati na vzajemno simpatijo obeh narodov in na možnost prilagoditve drugega drugemu. Za balkanske krize je Anglija takoj razumela, da se njene nakane zelo razlikujejo od francosko-ruskih. Nezaupna nevolja angleških

diplomatov radi spletk, ki so se godile pred izbruhom balkanskega prevrata in ki se še nadaljujejo tekom vse krize, se je še občutno povečala in je povzročila, da ste se stališči Anglije in njenih dveh zaveznic Francije in Rusije — še bolj razmaknili. Posledica politike, ki je hotel zavladati Anglijo le osebnim interesom teh dveh zaveznic, je ta, da sta se začeli Anglija in Nemčija približevati druga drugu.

To zbliževanje, ki je pospešuje sorodnost plemen, razpršuje gospodarske pomsleke in male ljubosumnosti, ki so včasih zaoblačevale nebo obeh velesil. Prva pomorska velesila (Anglija) in najmočnejša sila na kopnem (Nemčija) sta se združili, ker imata le en cilj, namreč — da odpreta povsod vrata svoji trgovini in industriji.

Minolega novembra je bil pruski princ Henrik prinesel iz Londona preliminarne pomorskega sporazuma; sedaj pa se vrne v Berlin s čisto pravičnim dogovorom in morda celo s preliminarji angleško-nemške zveze. Anglija je le še po imenu pristašica tripleentente (igra torej vlogo kakor Italija v trozvezi). Op. ured.; onega solidnega sporazuma, ki je s svojo močno voljo vzdrževal v Evropi mir v kljub velikim in malim izživcem, pa ni več. Sedanja balkanska kriza končuje z apoteozo trozveze, kjer vladarji so tesno sklenjeni očuvali mir svojim narodom!

Tako člankar v gori omenjeni korespondenci; bodoči dogodki pa pokažejo, v koliko je tu le želja porodila misel.

Pismo z Reke.

Reka, 15. IV. 1913.

Štrajk.

Voditelji štrajka na Reki so vendar uvideli, da je že dovolj nesreče s sedanjim štrajkom. A če bi prišlo celo do generalnega štrajka, bi bilo to naravnost katastrofalno.

V nedeljo predpoldne se je vršilo namreč na dvorišču stare honvedske vojašnice veliko zborovanje, na katerem bi se bil imel proglasiti generalni štrajk, oziroma skleniti kaj drugega pozitivnega. Zbralo se je okoli 2000 delavcev iz „Danubiusa“ in nekaj stotin drugih delavcev.

Zborovanju je predsedoval delavski vodja Brus in govorilo je več govornikov, samih delavcev. Govorili so italijanski, hrvaški in madžarski. Vsi pa so menili, da bi bil generalni štrajk prava katastrofa in da je bolje, da štrajkajo samo delavci „Danubiusa“ in da jih drugi delavci le podpirajo. Delavci podružnice „Danubiusa“ v Kraljevi in tvornice torpedov so obljubili, da bodo dajali za štrajkajoče vsak po eno dnevno na teden. Razun tega dajo štrajkajoči delavci svoje otroke usmiljenim meščanom v oskrbo. Nekateri pošiljajo svoje otroke celo v Trst in v Tržič k delavcem tamošnjih ladjedelnic. Na zborovanju so nabrali precejšnjo svoto za štrajkajoče. Včeraj, v ponedeljek, pa so šli štrajkajoči s kočarjami in vozčki po mestu in so nabirali po trgovinah in hišah podpore in živeža. Nabrali so veliko množino vsega, kar so potem v honvedski vojašnici razdelili med družine štrajkajočih.

Danes predpoldne je prišel od Rečice (Fiumere) po Corsu velik sprevod. Na čelu so šli mali otročiči, ki so jih delavci vodili za roko; za otročiči so šle ženske in potem nepregledna množica delavcev. Bili so to štrajkajoči delavci, ki so spremljali otročice na kolodvor, da jih odpošljejo v Tržič k tamošnjim delavcem v oskrbo. Pred postajo so se ustavili, kjer je govoril italijanski neki Otmarich, ki je žigosal upravo „Danubiusa“, ki hoče, da bi njihovi otroci stradali. Na to je govorila neka 10-letna deklica posvilen govor. Deklica je sicer čitala, ali pridodala je nekaj svojega. Za te otroke — bilo jih je kakih 40 — je bil pripravljen poseben direkten voz do Tržiča. Ko se je vlak jel pomikati, je vse vpilo in se poslavljalo od nedolžnih otročičev. Pri vsakem prehodu, na vsakem zidu do Zameta je bilo ob progi vse polno otrok in odraslih, ki so pozdravljali odhajajoče. Ganljivo je bilo in marsikateremu odraslemu je solzilo oko...

Je li res moralo tako priti? Čemu toliko nesreče, toliko glada, toliko škode? Na zborovanju je izjavil neki ugleden delavec „Danubiusa“: „Če ne bo generalni štrajk, pojdem jutri na delo. Zadolžil sem se že za 300 Kr...!“ In za koliko so se zadolžili vsi skupaj? Ta štrajk stane skupno delavstvo najmanj že milijon kron.

Državna policija na Reki.

Kakor znano, uveda ogrska vlada na Reki državno policijo, česar pa mestni zastop noče na noben način in grozi z odstopom.

V ponedeljek je bila seja mestnega zastopa, v kateri je župan dr. Vio podal ves historijat tega vprašanja, ki datira že iz leta 1912. Protestiral je proti uvedenju državne policije in zatrjeval, da bodo stali vsi na braniku mestne avtonomije.

Corossacz in dr. Grossich sta napadala guvernerja Wickenburga, očitač mu, da dela proti avtonomiji mesta. Zanimivo je bilo, kar je povedal dr. Grossich, da mu je namreč pokojni Adamich, ki je sodeloval na pogovorih radi reške policije, pripovedoval, kako da mu je tedaj rekel grof Andrássy:

„Ne dajte nič Hrvatoma, a mi (Madžari) vam damo vse, kar hočete!“

Italijani so tudi res vedno delali v tem smislu. Sedaj pa je prišlo tudi njim plačilo. Zavratni Madžari so računali, da se Italijani v boju s Hrvati — pomadjarijo. Ker pa Madžari vidijo sedaj, da madžarstvo slabo napreduje, hočejo imeti vsaj neomejeno politično oblast.

Tako bomo imeli tri vrste policije. Za nas Slovence pa ne more priti slabše, nego je. Zato nam je pač vse eno, koliko vrst policije je tu. Ali Italijanom se prav godi. Naj le občutijo železno pest tudi oni!

Društvo jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov.

(Strokovna organizacija.)

Centrala v Trstu. Krajevne skupine v Splitu, Pulji, Trstu, Ljubljani in Celju.

Moderno gospodarstvo karakterizira takozvani kapitalistični obrat. Razumna in premišljena uporaba nov iznajdenih strojev je omogočila nov proizvodni sistem, katerega jedro tvori misel v zadnji detajl izdelane organizacije in discipline. Poedinec ne označuje v tem obsežnem ustroju nič več obenem tudi proizvajalnega faktorja, ampak je samo še del njegov, često celo zelo neznamen del.

Organizacija v produciranju ni ostala brez svojega živega refleksa na oni del človeške družbe, ki je bil po tem novem sistemu najpoprej in neposredno tangiran. Delavci kakor gospodarji so stremeli za svojimi posebnimi cilji in te so hoteli realizirati potom koaliranja. Delavska strokovna družba in strokovne zveze na eni strani, karteli in trusti na drugi strani dajejo podobno te nove dobe.

Vse družabno gibanje se je dolgo časa sukalo samo okoli teh dveh ekstremov, stan kapitalista in stan proletarijata sta obračala vso javno pozornost na se.

Trebalo je dolgo časa, preden se je tudi uradniški stan stanovsko zavedel. Njegovo gibanje datira šele kakih 20 let nazaj in se je pokazalo najpoprej na Nemškem, nazvano „Mittelstandsbewegung“. Strokovna organizacija uradništva se je smatrala dolgo časa kot nemogoče dejstvo. Ali čim globlje je posegal kapitalistični proizvodni sistem v človeško družbo, tem bolj se je moralo tudi uradništvo zavedati svojega pravega in dejanskega položaja.

Ko se je osnovala na Nemškem leta 1894 prva organizacija uradnikov denarnih zavodov, se je pojav sicer splošno opazil, ali pripisovalo se mu ni iz početka nobene posebnega pomena. Šele ko se je strnila okoli te organizacije ogromna večina imenovanega uradništva, so prizadeja podjetja osupnila.

Dosti drugače ni bilo, ko se je položil temelj prvi uradniški organizaciji denarnih zavodov v Avstriji leta 1906. Ustanovitelj te dunajske organizacije Josip Hubel se je lotil dela in gole iskrenosti, kajti tedaj je imel že za seboj nad 25letno uradno službo. Tekom sedmih let je zbrala imenovana dunajska organizacija okoli 14.000 uradnikov denarnih zavodov okoli sebe.

Istega leta (1906) se je osnovala sorodna organizacija v Zagrebu, ki šteje danes okoli 800 članov po celi Hrvatski in Slavoniji. Šest let poprej, leta 1900 se je osnovala enaka organizacija za Srbijo s sedežem v Beogradu.

Leta 1911 se je osnovala v Trstu „Društvo jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov“, katerega delokrog je bil najpoprej omejen na Primorsko, značaj pa je bil v glavnem društven. Ali čim je bilo društvo ustanovljeno, se je takoj pokazalo, da je mogoče zastopati stanovski interes članov le na ta način, če se preustroji društvo v pravo stanovsko organizacijo. Predpogoj temu je bil, da se delokrog primerno razširi in sicer na ves jugoslovanski del Avstrije. Pravila je ministerstvo kmalu odobrilo in takrat je pričela v tem društvu nova doba.

Skoro nevidno se je preustrojilo nekdanje društvo v strogo strokovno organizacijo, sindikat, ali kakor pravijo Nemci „Gewerkschaft“, Angleži „Trade-Union“.

Tekom dveh let je velika večina uradnikov denarnih zavodov na našem jugu udeležena v imenovani organizaciji, ki ima svoje glasilo skupno z organizacijo za Hrvatsko in Slavonijo, „Društvo bankovnih činovnika v Zagrebu“ in organizacijo za Bosno in Hercegovino, „Društvo bankovnih štedilniških činovnika Bosne i Hercegovine u Sarajevu“.

„Vijesnik“ zastopa danes stanovske interese približno 1600 jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov, t. j. bank, posojilnic in hranilnic, kreditnih zadrug in privatnih zavarovalnic. Le še dva stanova sta se podobno organizirala in sicer zdravnik in inženirji; slovenska organizacija inženierjev ima skupen stanovski list s tovariši iz Hrvatske in podobno tudi slovenska organizacija zdravnikov na Kranjskem, ki ima skupno stanovsko glasilo z zdravniško organizacijo na Hrvaškem in Slavoniji.

Sedež „Društva jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov“ je — ekonomskemu težišču avstrijskih jugoslovancev sledeč — v Trstu. Tod posluje centralni odbor posredno ali neposredno v kontaktu s sta-

novskima organizacijama v Zagrebu in Sarajevu. Njegovo podrobno delo pa opravlja krajevne skupine v vseh važnejših središčih južnih pokrajin, t. j. Split, Pula, Trst, Ljubljana in Celje; štiri krajevne skupine pa se v najkrajšem ustanove in sicer ena za južno, ena za severno Dalmacijo, nadalje v Gorici za Goriško in v Celovcu za Koroško.

Dve točki absorbirata sedaj velik del sil te mlade organizacije: šesturni delovni čas in izdelanje minimalne pragmatike. Organizacija je član mednarodne zveze uradnikov denarnih zavodov s sedežem v Bruslju, katere glasilo je „Le Journal Syndical“, v katerem se poroča od časa do časa tudi o jugoslovanskih uradnikih denarnih zavodov. V septembru 1911 se je vršil v Milanu prvi mednarodni kongres uradnikov denarnih zavodov in takrat je bil zastopan Trst po — „Društvu jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov!“

Domače vesti.

Naš novi podlistek. Z današnjo številko smo začeli v našem podlistku priobčevati po dolgem času zopet daljše izvirno slovensko delo, spis Josipa Vandota — „Metka in njen greh“.

Josip Vandot je zlasti znan kot mladinski pisatelj, nič manj pa tudi po drugih svojih spisih novelistične vsebine, ki jih je priobčeval in jih še priobčuje v dnevnem in beletrističnem časopisu. Pisatelja odlikuje posebno čist in jednat jezik, a pravi mojster je v opisovanju planinskega sveta in njegovih krasot in kot tak se je tudi izkazal v spisu, ki ga je izročil v priobčitev nam. Snov za „Metko in njen greh“ je namreč dala pisatelju njegova ožja domovina, planinski svet, v katerem kraljujeta Triglav in Škrlatica. Prepričani smo, da bo spis ugajal zlasti našemu ženstvu.

Nemška morala. — Karakteristikon Nemcev je, da se tudi v tujini, kjer so drugi narodi gospodarji, brezobzirno in objestno vedejo. Se čutijo pač harravolk tudi na tujih tleh. Tudi kakor gostje ne poznajo obzirnosti niti proti njim, ki jim nudijo gostoljubje. Ali se je čuditi potem, da noben narod ni tako obsodovržen pri družini narodih, kakor so ravno Nemci. Ali drug še bolj karakterističen znak imajo na sebi Nemci. Oni, ki ne spoštujejo nikogar in ki prezirljivo in od gori dol gledajo na vse, so pa hitro strašno užaljeni in so vsi iz sebe, če je kdo njim stopil na kurje oko. Tedaj kriče na vsa svoja nemška grla o nestrpljivosti in surovosti — družih. Nekaj sličnega smo doživeli te dni. Neka nemška družba je prišla v Nancy na Francozem, kjer je pa po stari in gori omenjeni nemški navadi z nedostojnim vedenjem motila predstavo igre „L'ulau Fritze“, kjer je brzokone kaj neprijetnega za nemško domišljavost. Ker pa Francozi niso — Slovenci, tudi niso hoteli mirno prenašati nemške drznosti in so proti nemški družbi nekoliko porazgurali. In sedaj je seveda grozen krik po nemških listih, ki pa gotovo še hudo pretiravajo. Najlepša in najkarakterističnejša pa je ta, da silno napadajo policijo v Nancy, ker ni branila nemške družbe. Ali ni klasična ta jeza? Nemci žalijo Francoze na francoskih tleh in pri tem naj bi žaljivce branila — francoska policija! Pa naj bi že bilo tudi to, da ona družba ne bi bili — Nemci, tisti Nemci, ki so na svojih tleh tako nestrpni in brezobzirni proti drugorodcem kakor na nobeno drugo pleme. Na Dunaju n. pr. Čehi niso inozemci, kakor so Nemci na Francozem, ampak so v prestolnici lastne države. A koliko surovosti in nasilstev zagrešajo Nemci na Češkem! A Bog ne daj, da bi dunajska policija branila preganjane, kakor bi — morala! Nemški ogenj in nemško žveplo bi padalo nanjo.

Povsem umestno pripominja praška „Union“: To je tista morala na dve strani: vse, kar delajo na nemški strani, je dobro in opravičeno; vsaka bramba interesov kakega drugega naroda je — napad na Nemce!

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu je dovršila dne 17. t. m. sedmo leto svojega obstanka in kaže ta „otrok“ vsa znamenja močnatosti, dasi je še zelo mlad! V prvih sedmih letih, je Zadruga imela K 45.892.411-12 prometa. Hranilnihi vlog se je vložilo K 11.011.700.25, dvignilo pa K 9.983.505.32. — Posojil se je izdalo K 3.981.093-36, prejelo pa vrnjenih 2.650.307-13 kron.

Rezervni zakladi Zadruga znašajo danes K 90.000 približno, in ako bi vštel večjo rednost hiš, ki so last Zadruga, bi Zadruga danes izkazala okoli 200.000 K dobička! Lep napredek v tako kratki dobi in ob tolikih denarnih zavodih!

Načelstvo, ki je po večini ono iz ustanovne dobe, sme biti zadovoljno na tem uspehu, kakor so lahko zadovoljni vsi naši narodni sloji, ako pomislimo, da je Zadruga v tej kratki dobi storila toliko dobrega našim narodnim ustanovam. K 27.439.29 je bilo razdeljenih samo ob razdelitvah čistega dobička, a znano nam je, da je Zadruga žrtvovala že lepe svote tudi iz tekočega. Ako trdimo, da se je v dobrodelne namene razdelilo v 7 letih K 40.000, nismo nič pretirali.

Na teh vspehih naših denarnih zavodov nas naši „dobri“ sosede zavidajo. Na

našem ljudstvu pa je ležeče, da bo naša Zadruga napredovala in cvetela tudi v bodoče nam v čast in korist, četudi nasprotikom v jezo.

Dr. Tresić-Pavičić na ustavnih svečanstvih v Kitaju. "Obzoru" pišejo z Dunaja: Kakor znano, se je pred kratkim ustanovil na Dunaju poseben parlamentaren odbor za dobre odnose med monarhijo in kitajsko republiko. Tej akciji na čelu je stal tukajšnji kitajski poslanik Halu-Zu-Kia. Predsednikom odbora je bil izvoljen poslanec Pernerstorfer, a podpredsednikom poslanec dr. Tresić-Pavičić. Kakor doznajemo sedaj naš dopisnik, je ta odbor — kakor drugi slični, ustanovljen po vseh večjih središčih Evrope — povabljen, da prisostvuje velikim ustavnim svečanstvom, ki se bodo vršile v Kitaju povodom instalacije novega predsednika republike. Od odbora na Dunaju je imel potovati tja predsednik dr. Pernerstorfer, ki pa se radi starosti in oslabelosti ne more odzvati povabilu in tako odpotuje v juniju mesto njega v Kitaj dr. Tresić-Pavičić, da bo zastopal tam tukajšnje parlamentarno komisijo. Določene so že vse modalitete glede odhoda in sprejema. Dr. Tresić-Pavičić in drugi predstavitelji drugih evropskih komisij bodo slovesno sprejeti, a v Pekingu samem bodo izrečeni razni govori. Pripuščen so govori na angleškem, francoskem in nemškem jeziku. Člane odposlanstva sprovedejo po vseh večjih kitajskih mestih, kjer jim pokažejo vse znamenitosti Kitaja. Dr. Tresić-Pavičić namerava odpotovati tja s sibirsko železnico, medpotoma se zaustavi v Japonski, a vračati se preko Indije in Sueskega kanala. To vse bo trajalo vsaj dva meseca. Dr. Tresić-Pavičić obišče prej vsa balkanska središča.

Verovšek pri Sv. Ivanu. V nedeljo bo gostoval v "Revčku Andrejčku", gosp. Anton Verovšek, režiser dež. gledališča v Ljubljani v naslovni uloži. V "Revčku Andrejčku" je gosp. Verovšek nedosegljiv, zato pa ima tudi ta igra neko posebno privlačno silo, kadar nastopa on v njej. Ker gostuje sedaj z vsem ansamblom v Gorici, je drage volje prevzel to ulogo, posebno, ker gre v korist CM družbi. Nadejamo se pa tudi s strani p. n. občinstva, da poseti to predstavilo v obilnem številu ter s tem pokaže svoje simpatije, nekdanjemu režiserju trž. gledališča. — Začetek točno ob 4. popoldne in to radi tega, da se potem lahko vsakdo še udeleži opere v tržaškem gledališču.

Pri roditeljskem sestanku, dne 13. t. m. na Opčinah v šolski sobi, je bilo toliko zavednega občinstva, iz Banov, Ferlugo in Opčin, da ga je bilo v resnici veselo gledati. Od inteligenta pa do najpreprostejših naše ženske je sledilo vse z velikim zanimanjem besedam izvajatelja. Čast takemu ljudstvu, ki se briga za odgojo svoje mladine! — Komur pa je odgoja lastnik otrok zadnja briga, tak kaže, da nima prave očetovske ljubezni do njih in da nima zanje sploh srca. Kjer pa srca ni, tam je vsaka beseda zaman, ali po domače: bob v steno. Zato pa iz srca ključem vsem in želim, da prodre globoko v srce vsacega očeta, sleherne matere:

"Za našo mladino na delo, da videla boljših bi dni, — a to, da uspeh bo imelo, pri delu družimo se vsi!"

Tako se združimo, kakor ste pokazali starši, ko ste došli k sestanku na Opčine v domačo šolo kot "nebrojna četa"; — došli v "sveti hram", kjer se reže vašim otrokom "hleb" izobrazbe in prosvete, kjer se vašemu mlademu zarodu seje v že doma porahljane in poskropljene gredice srca seme omike in oljke.

Čast in hvala takim dobrim, pametnim, zavednim in razsodnim staršem!

Iz šolskega okoliša Hrušica-Obrov. Lansko leto je naše učitelstvo prirejalo roditeljske sestanke. Udeležba je bila vsaki-krat nad vse pričakovanje lepa. — Na zadnjem sestanku nam je gosp. voditelj obljubil, da se bode v prihodnjem letu nadaljevalo s sestanki. Ker pravi naš pregovor, do obljuba dolg dela, smo nekako upravičeni do vprašanja: kaj je vzrok, da ste umolkli!? Udeležba vas ni oplašila; ljudstvo je z velikim zanimanjem sledilo predavanjem, učne moči so iste in še boljše. Torej, ako ni povoda, da ne bi nadaljevali, prosimo vljudno, da bi se zapričeto in toli važno delo nadaljevalo. Več starišev.

Naznanitev vinogradov. C. kr. finančno nadzorništvo v Trstu razglasa sledeče naznanilo:

Vsi posestniki vinogradov, ležečih v kraju tržaškega užitninskega davka, se pozivljejo, da naznanijo dotične vinograde najpozneje do 15. julija t. l. pri c. kr. finančnem nadzorništvu v Trstu, ulica Stazione št. 8, III. nadstr., in prinese s seboj pogodbenik preteklega leta in to v smislu § 57

določil postave zadevaljoče užitninski davek za Trst in okolice.

Prijavi je treba katastralno občino, v kateri se nahaja vinograd, kakor tudi parcelne številke, prostore, v katerih se bo izdeloval mošt ali vino iz pridelanega grozdja; poleg tega se morajo naznaniti shrambe in posode, v katerih se bo hranil izdelek, bodisi mošt ali vino.

Obenem se mora naznaniti tudi, bo-li izdelek za domačo rabo ali pa za izvoz iz tržaškega užitninskega okraja.

Parnik "Tyrolia". Vsled povabila tukajšnjega zastopstva Canadian Pacific Railway so si povabljeni predvčerajšnjim ogledali parnik Tyrolia, ki odpluje danes dne 18. t. m., popolnoma zaseden, v Montreal na Kanadi. Že po svoji vnanjosti napravi parnik najboljši utis in prija čistoča, ki vlada v vseh prostorih. Pod vodstvom kapitana M. Caryja, gg. Glanzmanna in Lichtenstadta so si gostje podrobno ogledali parnik. Za vsacih 4—6 izseljencev je prirejena po ena kajita, potem je tu zračna in prostorna jedilnica, kjer jedo potniki skupno. Za potvalke je rezerviran še poseben damski salon, v katerem je preskrbljeno tudi za zabavo med vožnjo. Kajite drugega razreda so opremljene jako elegantno; v kadilnici in v damskem salonu ni pogrešati ničesar. Gosp. Glanzmann je v kratkem nagovoru razložil namene in cilje gori navedene družbe, ki bi jim bilo uresničenje izključno v interesu tržaškega pristanišča in njegovega prometa.

Austro-Americana. — Ta paroplovna družba je imela v mesecu februarju dohodkov K 6.647.000 proti 5.340.794 v februarju leta 1912; torej več K 1.297.222. — Parniki družbe pa so prepluli 246.240 morskih milj proti 260.175 v febr. 1912; torej 13935 manj.

Tržaška mala kronika.

Trst, 17. aprila.

Žrtev umora pri Sv. Jakobu. Žrtev strašnega umora pri Sv. Jakobu, Lenarda Cassana, so pokopali včeraj. Krsto, ki so jo nosili, so kiti trije venci. Enega je mrtvecu poklonil gospodar kinematografa, kjer je bil Cassano v službi. Pogreba se je udeležilo precej delavstva.

Dve drzni tatvini. Neznani zlikovci so včeraj popoldne odtrgali vešenko in so se splazili v podstrešje hiše št. 5 v ulici Barriera vecchia. Tam so na škodo raznih stanovalcev pokradli platna in perila za 50 K. Isto so storili v hiši št. 14 v omenjeni ulici, samo da so ukradli še malo nakovalno in primož, ki ga rabijo kovači.

Odsotnost gospe Slabetove, ki stanuje v ulici Risorta št. 4, so porabili tatovi, da so snoči med 6. in 8. uro vlomili v njeno stanovanje in jej ukradli zlato verižico z obeskom, vredno 30 K in budliko za 10 K. Ko so še vzeli kletko z dvema kanarčkoma in 3 K denarja, so izginili.

Nasilen ljubimec. V Barkovljah je v tvornici konserv zaposlen kot klepar 24 let stari Ferruccio Coppi iz Roviga, ki je večkrat ponujal svojo ljubezen mladi Alojziji Michlovi, uslužbeni pri rodovni Starc v Barkovljah. Alojzka pa o Coppiju ni marala ničesar čuti, tako da je mislil, da mu še samo sila pomaga. Snoči se je toraj svoje oboževanje, ki jo je zalotil pod viaduktom v Barkovljah, lotil na tak način, da jej je zastavil pot in se je hotel z njo okoristiti. Vročega Ferruccia so že zapirali radi nasilstva in omejevanja osebne svobode.

Slovensko gledališče.

Prva repriza Smetanove opere

"PRODANA NEVESTA"

bo v nedeljo, 20. t. m. zvečer.

Repriza te slavne opere, ki bo gotovo stala še nad nivojem premijere, vzbuja med občinstvom tudi veliko zanimanje. Saj ni čuda, Smetanova opera je eden izmed onih biservov, ki se jih uživa čim večkrat tem bolj. Toliko lepote, ki jih osebuje ta umotvor, ni niti mogoče uživati pri enkratnem slišanju.

Ker je pričakovati zopet velikega navala, opozarjamo občinstvo, naj si pravočasno preskrbi vstopnice, ki so na prodaji vsak dan pri gledališki blagajni.

Društvene vesti.

Društvo jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov sklicuje za vse v Trstu nahajajoče se člane važen društveni sestanek v zgornjih prostorih restavracije "Balkan" v prilog započete akcije za celoletni sobotni popoldanski počitek. Sestanek se vrši danes v petek, točno ob 8.30 zvečer. Osrednji odbor apelira na vse člane, da se tega se-

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
 PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
 TRST - VIA MASCANTON - TRST

Zdravilno pivo dvojnega kvasa
 Odlikovano na : **S. STEFAN**
 : 7 razstavah. :

Val zdravniki ga priporočajo.
 Odlikovano na : **S. STEFAN**
 : 7 razstavah. :

Glavna zaloga v Trstu, via Valdirivo št. 32. — Telefon št. 2201.

Mnenje g. dr. Evg. Menyhérta, Marijine vari.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Rade volje vam potrjujem krasen uspeh vašega železnatega klna
vino Serravallo v nekaterih slučajih, posebno pa poapn:nja žil.

Marijine vari, 19. junija 1911.

Dr. Evgen Menyhért.

PAROPLOVNA DRUŽBA D. TRIPCOVICH & Ci.

TRST

Urn timer za potniško službo

veljaven do preklica.

Iz Trsta v Jakin, najhitrejša proga
s parobrodom na dva vijaka „GRAF WURMBRAND“.

Prevoz čez morje v 9 urah.

Vsako sredo ob 7 zjutraj od pomola sv. Karla, v zvezi z brzovlakom v Rim in nazaj, s povratkom iz Jakina v Trst vsako sredo ob 9 dopoldne;

iz Trsta v Jakin, direktna proga
z zvezo z brzovlakom v Rim in nazaj s parnikom na dva vijaka „CYCLOPS“; vsako soboto ob 4 pop. iz proste luke; s povratkom iz Jakina v Trst vsak ponedeljek ob 4 pop.;

iz Trsta v Benetke,
s parnikom na dva vijaka „Graf Wurmband“; vsako soboto ob 2 popoldne in vsako nedeljo ob 4 popoldne od pomola sv. Karla; iz Benetek v Trst vsako nedeljo in vsak ponedeljek ob 8 zjutraj od pristana sv. Marka. Fina bufetna postrežba.

Pojasnila, prospekti, vožnji listki pri družbi v Trstu in njenih raznih zastopstvih, v odpremnem potniškem uradu avstr. Lloydja, v potovalni pisarni P. Christofidis in družbeni lopi na pomolu sv. Karla.

Družba si pridržuje izpremembe v smislu prometnega pravilnika.

BRIVEC

Andrej Rojic

TRST - ULICA ACQUEDOTTO št. 20.

Higienična in dobra postrežba. Se priporoča za obisk

Tailor-Made-Atelier

"OLD ENGLAND"

TRST, ulica sv. Nikolaja št. 34

se priporoča

za pomladno sezono

cenjenim damam.

Modeli, novomodno

blago, journali itd.

so na ogled v ateljeju.

Lekarna Brelih v Sežani

Ribje olje I. vrste I steklenica K 1-20.

3 stekl. po pošti vse franko 4-50 K.

Obliž za kurja očesa 20 vinarjev.

-- Neoporekljivo sredstvo. --

Anton Novak, brivec v Trstu, via Belvedere št. 57, se toplo priporoča cenj. slovenskemu občinstvu za množičevilni obisk. — SVOJI K SVOJIM!

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina št. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni

8—9 in 2—3 in špecialist za kožne in

vodne (spolne) bolezni: 11%—1 in 7—7%.

Alojz Boik

Trst ul. Belvedere 3, Tel. 342 R.VIII.

Trgovina delikates,

kolonijalnega blaga in jestvin vseh

vrst. — Blago vedno sveže in prve

vrste. — Razpošilja se tudi po pošti

in dostavlja na dom.

Pekarna in slaščičarna

Onorato Furlani

Trst, ulica della Guardia 24.

Kruh večkrat na dan svež, različne moke, vse vrste biskotov ter prodaja raznih vin in likerjev v steklenicah.

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

ordinira od 11—12

Trst, ulica Bonomo 3/II (nasproti Dreherjeve pivovarne).

Vsem : gospodinjstvom
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda!

Velika zaloga vsakovrstnega sira, masla in slanine. Priporočam trgovcem in gostilničarjem parmezana po K 2-30 in naprej, kakor gorgonzola, emmentalski, ovčji, trapist vsi sir in vsakovrstne slanine. — Priporoča se vdani

J. J. Suban, Trst, ulica Giorgio Vasari št. 10.

stanka vsi udeleženci. Brez manifestiranja ni nobene pravice.

Pevke in pevce učitelje, ki se namestijo udeležiti zborovanja „Zveze“ v Ljubljani in sodelovati pri jubilejnih koncertu, prosim, naj pridejo v nedeljo, 20. t. m. ob 10 zjutraj v II. nadst. slovenske šole na Acquedotto 20, da jim tam razdelimo dole note in se pogovorimo zaradi pevskih vaj. Tajnik „Zveze“ nujno prosi, da se priglasi dosti pevcev, zlasti pa pevk. Pevovodja

Tržaška sokolska župa.

V soboto ob 8 zvečer skupna telovadba župnega vaditeljskega zbora.

Člani.

Novo konsumno društvo v Skorklji, Sv. Peter, bo imelo svoj redni občni zbor dne 18. maja ob 10 popoldne v društvenih prostorih.

Pevsko društvo „Zastava“ v Lonjerju javlja, da se bo vršil redni občni zbor jutri, dne 19. t. m., ob 8:30 zvečer v prostorih gostilne „Konsumnega društva“ v Lonjerju.

Podružnica CMD za Prosek, Kontovelj in Zgonik ima dne 20. aprila 1913, v prostorih „Gospodarskega društva“ na Kontovelju ob 1:30 popoldne svoj drugi letni občni zbor. Vsi prijatelji naše Družbe, bivačji v okolici podružnice, se vabijo k temu zborovanju.

Nar. del. organizacija.

Kongres „Narodne delavske organizacije“ se bo vršil v nedeljo, 20. aprila, v društveni dvorani, ul. Sv. Franciška št. 2. Začetek ob 9 zjutraj. Med drugimi točkami je tudi na dnevnem redu: „Volitev osrednjega izvrševalnega odbora „Narodne delavske organizacije“. — Določeno je, da se imajo pravico udeležiti kongresa poleg odposlancev podružnic NDO tudi odborniki skupin NDO v Trstu.

Govorniška šola NDO. — Danes, v petek ob 8 zvečer govorniška šola. Člani, udeležite se je v obilnem številu, kajti go goriška šola je velike važnosti. Potrebno je, da imamo veliko govornikov. Delavski sloji jih zahtevajo.

Osrednja strokovna komisija NDO. Danes, ob 7 zvečer odborova seja v društvenih prostorih. Dnevni red: „Volitev dveh članov osrednje strokovne komisije za osrednji izvrševalni odbor NDO“.

Vesti iz Goriške.

Udarec za udarcom leti na goriški magistrat. Tržaško namestništvo je odklonilo proračun goriške mestne občine ter črtalo iz njega več postavk. To je nova nezaupnica slovečim upraviteljem goriške občine, ali gospodje imajo trdo kožo in se ne zmenijo za nezaupnice.

Goriški mestni svet je imel v torek sejo. Župan je proslavil pokojnega deželnega glavarja dr. Pajerja. Na dnevnem redu so bile razne podpore: 1000 K za ženske rikreativce, 2000 K za gledališče, 500 K za mestno ljudsko knjižnico itd. Za gledališče izdajajo Italijani v Gorici lepe svote, ali kaj imajo od tega gledališča? Vsake svote čase prihaja kaka italijanska ali nemška družba, navadno ne najboljše vrste, daja par predstav, pa — odnaja. Veliki troški za nič!

Za člana v cestni odbor za goriško okolico je poklican g. Alojzij Joger kot največji davkoplačevalec v cestnem okraju.

Rubijev grad na Vogrskem hočejo kupiti za šolsko poslopje. Pomnožen okrajni šolski svet si ogleda to poslopje, če bo sposobno za šolo.

Kolodvor v Plaveh pri Kanalu bodo morali razširiti, ker se promet tako množi, da je razširjenje postalo neobhodno potrebno. Komisijski ogled na licu mesta bo dne 26. aprila t. l.

Strupenih kač so pobili na Goriško-Gradiščanskem v zadnjih sedmih letih 9960; nagrad se je izplačalo K 7129 60; 50 vin. za kačo.

Prestolonaslednik v Ogleju. V torek popoldne je dospel prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand v svojem avtomobilu, spremljan od namestnika princa Hohenzolerna, v Oglej, kjer si je ogledal baziliko, mozaik in državni muzej. Po dveh urah se je odpeljal v Miramar.

O mladeniču Ivanu Cejanu iz Št. Andreja, smo poročali, da je bil aretiran, ker je bil osumljen tatvine. Po kratkem zaporu je bil Cejan puščen na svobodo in je sodnija odstopila od vsakega postopanja proti njemu.

Čitalnica na Blatnih v Gorici priredi na Binkošti ponedeljek v Fonovi gostilni na Solkanski cesti svojo prvo veselico. Društvo je bilo ustanovljeno pred kratkim in se je jako lepo razvijalo. Potrebno je za okolico državnega kolodvora, kjer imajo Nemci svoje posebne namene.

O železničarski zadrugi „Lebens-mittelmagazin“ pri državnem kolodvoru v Gorici se čuje pogostoma, da ni vse v redu. Sedaj so kar naenkrat odpustili knjigovodjo heilovca Wetzla in mož je hitro pobral

šila in kopita in izginil. Govori se, da Wetzl ni ravnal z denarjem tako, kakor delajo poštenci ljudje?

Poskušen samomor. V torek popoldne je stopil v gostilno k Marziniju 25letni kovač Karol Bitežnik ter izpil iz steklenice, ki jo je potegnil iz žepa, nekoliko karbolne kisline. Poklicali so dr. Baderja, ki mu je dal prvo pomoč, potem so Bitežnika prenesli v bolnišnico.

Za suplenta na moškem slovenskem učiteljsku v Gorici je imenovan Anton Pavšič.

Slovensko gledališče v Gorici. Dve predstavi sta bili jako slabo obiskani; v nedeljo pa je bil obisk dober. Burka s petjem in vojaško godbo je privabila obilo občinstva. V torek je bilo gledališče jako dobro obiskano. Igrali so Sem Benellijevo dramo „Ljubezen treh kraljev“, katero je dr. Gradnik izborno prevedel v slovenščino. Obenem je bil časten večer priljubljenega igralca Cerarja-Danila. S predstavo smo bili na sploh zadovoljni.

Deklica pod vozom. Pod voz F. Faganela iz Mirna je prišla triletna Emilijska Mazzolini v Gorici ter se precej poškodovale. Premalo paznje na otroke!

„Javna ljudska knjižnica“ v Nabrežini, priredi na dan 20. t. m. v dvorani g. Frana Gruden v Nabrežini popoldansko veselico s sledečim sporedom: 1. „Krönungsmarsch“ iz opere „der Prophet“, godba. 2. „Slišala sem pičko pet“, mešan zbor. 3. „Luksemburški valček“, godba. 4. „Dobro jutro“, valček za mešan zbor s spremljevanjem glasovirja. 5. Potpuri iz opere „Faust“, godba. 6. „Srbske narodne“, mešan zbor. 7. Fantazija za krilorig. „Napoleonov samovar“, igra enodejanka, spisal R. Murnik. Začetek veselice ob 4. popoldne.

V Gradežu oklofutani. Lani se je mudil v Gradežu v morski kopeli neki Avgust Vinciguerra z Dunaja. Ta je v nekem prepiru oklofutal sina nekega gospoda Konca iz Prage. Prišlo je do tožbe. Vinciguerra je bil od sodnije v Červinjanu obsojen na 20 kron globe, ali 2 dni zapora. Pa ni bil zadovoljen Vinciguerra s to razsodbo; zato se je pritožil na drugo instanco, ali tam so tudi sodili, da klofuta je klofuta in potrdili so prvo razsodbo.

DAROVI.

— Ker je naš pokojni in nepozabni sinček Zorko Kuzzi neizmerno ljubil slovensko Ciril-Metodovo šolo pri Sv. Jakobu, darujemo njegovi starši v počastjenje njegovega spomina iz njegove pušice za to šolo K 20 — in sta v isti namen dodala njegov ded in stara mati K 10 —.

Mala pošta.

„Iz Barkovelj“: Sporočite nam svoje ime, sicer, ker brez podpisa, v — koš!

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vin. besedo. Manjša tiskana beseda enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 vin. Plača se takoj in nerazpisno oddelku.

Fotograf Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. della Poste 10; Gorica, Gospodski ulica 7. 444

Prodajo ali v najem se dajo razne gostilne, kavarne, mlekarne in drugi obrtni obrati, hiše, vile itd. Pojasnila daje Kolaršič, kavarina Corso od 9—11, 3—6, telefon št. 825. 417

Mebilirana soba se odda takoj v ulici Farinetto št. 43, IV. 715

Prostori pripravljeni za vsako trgovino ali obrt, se oddajo v najem v hiši „Trgovske obrtne zadruge“ ul. Stadion 21 takoj ali s 24. avgustom. Natančnejše podatke v uradu T. O. Z. 822

Na prodaj posvetstvo z vinogradom na Vrdeci pri Trstu. Naslov pove inšeriatni oddelk Edinosti. 820

Mladenica z znanjem slovenščine, nemščine in italijanščine v govoru in pisavi in sposobnostjo za trgovino, išče Novo pogrebno podjetje, Trst, Corso 47. 830

Služkinja za vsako delo išče službe. Ponudbe pod „Služkinja“ na inšeriatni oddelk Edinosti. 817

Mesečna soba, lepa meblirana, prost vhod, se odda 1. majnika. Lazzaretto vecchio 45, II. levo. 816

Soba lepo opremljena, zračna, z razgledom se odda. Belvedere 4, vrata 14. 814

iz Koprive. Stari koprivski fantje priredijo plesni venček prvo nedeljo v maju na dvoru g. J. Zega. 470

Odda se v najem 24. avgusta velik prostor za gostilno, ki obstoja že 60 let, ulica del Pozzo št. 20, nasproti cerkve pri Sv. Jakobu. 832

Dobra hrana se dobi Scala Belvedere 1, III (Marcovich) 842

Gospodična išče službe v majhni trgovini ali v tovarni. Naslov pove inšeriatni oddelk Edinosti. 841

Krojaškega učenca sprejme takoj Valentin Golja, krojaški mojster v Solkanu. 835

Mladenica 17 let išče službe v zalogi vina. Ponudbe pod „Pridnost“ poštno-ležeče Materija. 837

ZAHVALA.

Premnogim, ki so skušali lajšati našo težko bol s tem, da so nas tolažili in prišli izkazati zadnjo čast našemu nepozabnemu sinu, odnosno vnuku

ZORKU KUZZI

izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo. Posebno si štejemo v dolžnost, da izrazimo svojo hvaležnost častiti šentjakobski duhovščini z gosp. župnikom na čelu, slav. vodstvu CMD šole pri Sv. Jakobu, g. Vrščaju in g. Dimniku, g. deželnemu poslancu A. Miklavcu, predsedniku šentjakobske podružnice CMD g. Šornu in vsem drugim zvestim prijateljem, ki so spremili pokojnega Zorka k večnemu počitku.

V Trstu, dne 17. aprila 1913.

Aleksander Kuzzi, oče; Ida, mati; Anton Kreševič, stari oče; Marija Kreševič, stara mati.

Brivska dvorana. Slavnemu očinstvu, posebno iz Rojana in okolice, se priporoča brivska dvorana v ulici Montorsino 7. Za dobro postrežbo jamči Štefan Vukomanović, brivec.

5 glavnih dobitkov

90000, 40000, 30000, 20000 in 20000 kron, oziroma frankov in lir

zadene tekom meseca majnika

v srečnem slučaju že z vplačilom samo 5 kron, kdor naroči izborno skupino 5 srečk na 70 mesečnih obrokov po K 5.—

5 žrebanj vsako leto!

Zahtevajte obširni majnikov prospekt!

Iz njegove vsebine: Za eno krono 100000 frankov!

Češke industrijske banke

glavno zastopstvo, Ljubljana.

Zaloga tu- in inozem. vin špirita likerjev in razprodaja na drobno in debelo

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 6, Trst (Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih desertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. Isdelki I. vrste, dolgi iz dečih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Rasprodaja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franco. Razprodaja od pol litra naprej. 252

V ulici Carradori št. 4

(vogal ul. Nicolò Machiavelli)

se je otvorila te dni nova, velika trgovina drobnarij

v kateri se prodajajo vsakovrstne bižuterije, japonske vaze, posode za kavo, čaj itd. katere prihajajo naravnost iz Japonske.

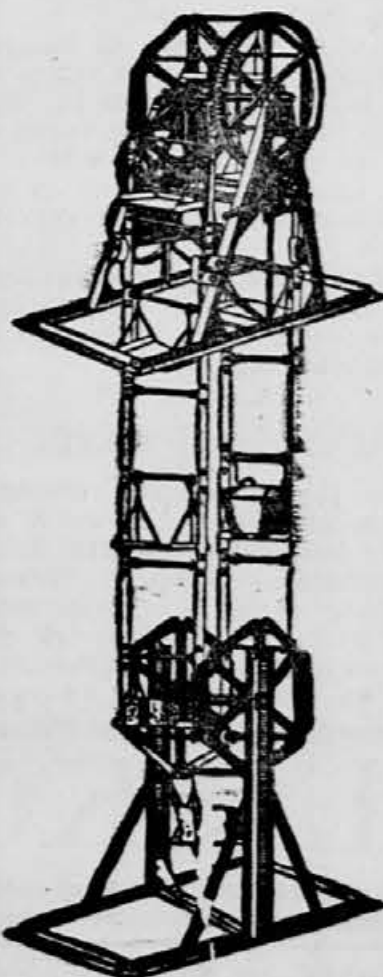
Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opčine št. 170; T. VITEZ v Nabrežini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Neghera); F. BRNETIĆ v Škodnju.

Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksuznih. Krasna izbira vencev iz umetnega, cvetja, biserov, kovine, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolan, obleke, obuvalec itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetličnih venčanih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj H. ŠTIBILJ

Mehanična delavnica F. Miheučič & F. Venutti : Trst, Via Tiziano Vecellio 4.

Popravlja in postavlja stroje in parne kotle, parne motorje, na plin, benzin in nafto. — Industrijske instalacije vsake vrste: mline, stiskalnice in čistilnice. — Specijaliteta žag za kamnje, stiskalnice za grozdje; stroji za obdelovanje lesa — Izdelovanje oblik in vzorcev za testenine in biškote. — Zaloga novih in starih motorjev, brizgalnic, strojev za vzdrževanje židarskega materiala, mleto kave, drošč in drugih tehničnih predmetov. —